

AO Societatea Ecologică "BIOTICA"

Raport anual de activitate pentru perioada 2022

În ianuarie a fost aprobată Strategia de dezvoltare a AO SE BIOTICA. Astfel au fost identificate următoarele direcții de dezvoltare:

- 1. Contribuirea la îmbunătățirea stării biodiversității prin reabilitarea ecosistemelor, protejarea speciilor rare pe cale de dispariție și promovarea dezvoltării durabile (cu accent pe zonele țintă)**
- 2. Creșterea rezilienței comunităților din zonele țintă**
- 3. Consolidarea capacităților interne**

Rezumatul rezultatelor obținute în 2022

Toate activitățile au contribuit la realizarea indicatorilor planificați pentru anul 2022 ai Strategiei de Dezvoltare a AO SE BIOTICA și au contribuit parțial la realizarea indicatorilor planificați pe parcursul activităților.

Activități realizate în cadrul direcției I de dezvoltare "Contribuirea la îmbunătățirea stării biodiversității prin reabilitarea ecosistemelor, protejarea speciilor rare pe cale de dispariție și promovarea dezvoltării durabile (cu accent pe zonele țintă)"

Pe parcursul anului 2022, membrii SE BIOTICA au realizat cercetări suplimentare și o generalizare a cercetărilor pentru domeniile de bază de importanță internațională ale Rețelei Ecologice Naționale din Republica Moldova. Au fost descrise speciile de plante și animale care au fost identificate la fața locului, precum și alte informații valoroase prezentate. În baza acestora, a fost editată publicația „Atlasul speciilor de plante și animale ale zonelor nucleu de importanță internațională ale Rețelei Ecologice Naționale” care va fi distribuită în cadrul întâlnirilor persoanelor și instituțiilor interesate. De asemenea, au fost efectuate studii în arii forestiere pe întreg teritoriul țării care au inclus analiza bazei de semințe, posibilitățile de bază de puieti, nevoile de puieti, capacitățile instituționale de asigurare a împăduririi pe întreg teritoriul Moldovei.

După mulți ani de muncă, în aprilie 2022 a fost înființat parcul național „Nistrul de Jos”, după o muncă amplă dusă de mult timp, în special în cadrul proiectului realizat cu suportul ADA în parteneriat cu EcoContact . au fost elaborate documentele necesare pentru aprobare

în Parlament, inclusiv Legea privind crearea Parcului Național Nistrul de Jos.

De asemenea, proiectul Metodologiei de Dezvoltare a Turismului în Arii Protejate a fost elaborat și discutat cu Moldsilva și alți factori interesați, fiind înaintat Ministerului Mediului pentru aprobare.

În 2022 au continuat lucrările de împădurire pe malul stâng al Nistrului, la Cremenciug, pe malul albiei Nistrului Vechi, pe o suprafață de 5,3 ha în plus față de cele plantate toamna (în cadrul proiectului finanțat de ADA), care a reprezentat cea mai mare perdea forestieră de-a lungul unui bazin de apă plantat în ultimele decenii în Republica Moldova.

În perioada de implementare, cu sprijinul Suediei, au fost plantate 11,7 ha în satul Popeasca (raionul Ștefan-Vodă) și 5 ha în satul Cîrnățeni în parteneriat cu primăria satului Cîrnățeni. Au fost plantați nuc comun, nuc negru, castan de porc, frasin comun, dud, cimiș și diverși alți arbori tari.

La Bălăbănești, de-a lungul râului Bălțata, cca. 4 ha de teren (salcie și plop) cu ajutorul a peste 200 de voluntari din diferite instituții, au fost plantate în primăvara și toamna anului 2022 cu suportul Programului Transition al Republicii Cehe.

La Iagorlic (malul stâng al Nistrului) au fost plantați 200 de arbori, primordial tei și stejari, cu implicarea voluntarilor pe teritoriul rezervației științifice. Pentru îmbunătățirea condițiilor de viață pentru păsările hidrofile au fost realizate și instalate în stânga 10 cuiburi artificiale. malul Nistrului, ulterior fiind monitorizate, au fost observate păsări ecluzând (în cadrul proiectului implementat în comun cu PA Arnika (Cehia) finanțat prin Programul „Transition”). Cuiburile găzduiau speciile: *Anasplatyrhynchos*, *Podiceps cristatus*, *Fulica atra*, *Aythya nyroca*.

O nouă activitate a fost reintroducerea unei specii rare (*Euonymus nanus* M. Bieb). În urma unor acțiuni de coordonare cu administrația rezervației naturale Codrui și Moldsilva s-a primit aprobarea acestei activități. În rezervația naturală Codrui au fost plantate 20 de plante în habitatul său natural, sub stejar, cu scopul de a reintroduce taxonul în biodiversitatea rezervației. Adicional, în Parcul Național

Nistrul de Jos au fost plantate 60 de plante, în sectoarele prestabilite (în zonele A (zona cu protecție specială) și B (zonă tampon) din teritoriul Parcului Național „Nistrul de Jos”, în „Lunca Talmaza” și „Grădina Turceasca”, în jurul unui arbore *Quercus robur* în vârstă de 280 de ani, protejat de Lege (zona B) și într-un sector forestier. Monitorizarea a relevat că până la sfârșitul

anului plantațiile au fost vii. Această activitate importantă a fost realizată cu sprijinul Suediei.

În cadrul activității, au fost instalate 2 hrănitore pentru animalele ce ierneză în Parcul Național Orhei și Rezervația Naturală „Codrii”.

Un canal din Răscăieți în apropierea unui izvor a fost curățat pentru a reduce riscurile de inundații pe teritoriul și pentru susținerea biodiversității locale.

Întrucât sistemul de zonare este foarte important pentru protecția ecosistemelor valoroase, a început procesul de marcare a hotarelor zonelor de protecție în Parcul Național Orhei.

În anul 2022 au fost organizate 4 vizite de studiu pentru diferite părți interesate (reprezentanți ai operatorilor de turism, ONG-uri, reprezentanți ai autorităților locale, activiști locali, tineri) în parcurile naționale Nistru de Jos și Orhei, precum și în rezervația Iagorlic de pe malul stâng al Nistrului. În cadrul acestor vizite și schimb de experiență, părțile interesate au fost informate despre o mai bună gestionare a ariilor protejate și importanța ariilor protejate în protecția mediului.

Au fost organizate mai multe întâlniri cu reprezentanți ai instituțiilor active în domenii conexe, precum și s-au stabilit parteneriate prin încheierea de acorduri de parteneriat.

De asemenea, au fost organizate 3 întâlniri cu reprezentanții diverselor instituții, precum Ministerul Mediului, Moldsilva, autorități centrale, ONG-uri, Apele Moldovei, ONG-uri în regiunea Nistru de Jos, Rezervația Naturală Plaiul Fagului, Chișinău unde s-au discutat diferite teme precum managementul a ariilor protejate și dezvoltarea turismului în aceste zone, dezvoltarea parcului Național Nistrul de Jos, probleme în sistemul silvic.

Activități realizate în cadrul direcției II de dezvoltare ” Creșterea rezilienței comunităților din zonele țintă ”

În perioada de raportare, în toate satele din Parcul Național Nistrul de Jos au fost organizate ședințe de grup de lucru pentru informarea cetățenilor cu privire la crearea Parcului Național „Nistrul de Jos”, unde oamenii au discutat probleme de mediu pe teritoriul parcului național și au continuat informarea comunităților locale cu privire la crearea parcului național.

Au fost ridicate următoarele probleme: managementul deșeurilor, utilizarea produselor fitosanitare neomologate, problema albiei Nistrului, zonarea parcului național etc. Totodată, au fost stabilite și câteva obiective, precum amenajarea spațiului public din localități, oferirea și dezvoltarea oportunităților de implicare a populației locale în sectorul turistic, implicarea diasporei și cooperarea cu agenții economici, proiecte de colectare separată a deșeurilor, promovarea meșteșugului, organizarea de activități generale de curățenie a satului, implicarea elevilor și susținerea inițiativelor întregii comunități locale. Totodată, împreună cu localnicii, am încercat să identificăm mijloace de comunicare pentru a răspândi informații în rândul sătenilor despre starea ariei protejate. De asemenea, în cadrul întâlnirilor cu grupurile locale de lucru din Răscăieți și Tudora au fost discutate propunerile de actualizare a strategiilor locale cu prevederile legate de protecția mediului.

Au fost organizate 2 ateliere pentru doritorii de a obține certificate de inspectori voluntari de mediu. La evenimente au participat reprezentanți ai Republicii Cehe care au informat despre soluționarea problemelor locale din țara lor.

Pe 12 octombrie de către membrii echipei SE BIOTICA a fost organizat la Ștefan-Vodă un atelier de lucru pentru inspectorii ecologici și inspectorii voluntari de mediu, precum și primari, inginerii cadastrali. Scopul atelierului a fost de informa cum trebuie să fie identificată și raportată o contravenție, cine are dreptul de a elabora raportul contravenției. Participanții au primit informații despre prevederile legislației în domeniu și pe care articole trebuie să se bazeze în activitate. La fel participanții au discutat despre cele mai frecvente încălcări ale legislației în localități și au identificat necesitatea de a informa cât mai mult populația despre încălcările ce le face și metodele de evitare.

În 2022, SE BIOTICA în parteneriat cu Primăria Plop-Stiubei a identificat necesitatea instalării unui nou turn de apă în locul celui vechi care se afla într-o stare foarte proastă. Astfel, pe baza proiectului tehnic derulat de Primăria Plop-Știubei, lucrările de instalare a turnului cu o capacitate de 25 m³ au fost realizate în perioada martie-mai 2022.

În colaborare cu Primăria Popeasca, au fost identificate lucrările necesare a fi efectuate pentru îmbunătățirea sistemului de alimentare cu apă din localitate și anume renovarea unui tronson de apeduct cu o lungime totală de cca. 250 m, reabilitare încăperii cu dotare tehnică lângă trei fântâni arteziene. Lucrările s-au derulat în perioada martie-mai 2022. Beneficiarii intervenției au fost 350 de persoane, dintre care 170 de femei și 32 de persoane vulnerabile.

În parteneriat cu Primăria Cioburciu au fost demarate lucrări de punere în funcțiune a sistemului fotovoltaic de producere a energiei electrice cu o capacitate de 5 kWh pe clădirea Primăriei, asigurându-se economisirea resurselor financiare ale bugetului local care pot fi direcționate ca soluție a unor probleme locale.

Pentru îmbunătățirea situației în domeniul gunoiului au fost efectuate două intervenții de curățare a gropilor de gunoi locale: în satul Țipova (în apropierea căruia se află rezervația peisagistică Țipova) și în satul Cioburciu (Parcul Național Nistrul de Jos). Depozitele au fost reduse ca suprafață, compactate, iar la Cioburciu a fost montat un gard în jurul depozitului. În jurul ambelor gropi de gunoi au fost plantați răsaduri de copaci în scopul creării unui gard natural.

Beneficiari – 3175 persoane, inclusiv 1595 femei.

În vederea îmbunătățirii situației în Rezervația Cultural-Naturală „Vechiul Orheiul Vechi” prin instalarea a 3 toalete ecologice, a 5 tomberoane mari cu volum de 360 l și a 5 seturi a câte 5 tomberoane pentru colectarea selectivă a deșeurilor.

În satul Grădinița s-a convenit cu autoritățile locale să se construiască un punct de vizitare într-un loc pitoresc pentru localnici și turiști. Punctul pentru vizitatori este în construcție și va fi terminată în 2023.

Pe parcursul anului 2022, au fost organizate numeroase activități de conștientizare în probleme de mediu, inclusiv biodiversitate.

În cadrul sărbătoririi zilelor internaționale pentru mediu și biodiversitate, SE BIOTICA a atras atenția asupra problemelor și importanței Pământului, apei, biodiversității, râurilor etc. Au fost sărbătorite următoarele zile: Ziua Pădurii (Ștefan-Vodă), Ziua Pământului (La Chișinău și Ștefan-Vodă), Ziua Nistrului (sat Tudora), Ziua Mediului (Dubăsari), Ziua Biodiversității (Ștefan Vodă), Ziua Big Jump (sat Cioburciu), Ziua Curățeniei (anumite locații din parcul național Nistrul de Jos și Orhei), Ziua Tineretului (Ștefan-Voda) (9 evenimente) la care au participat în total circa 250 de persoane (inclusiv 135 de femei).

Echipa BIOTICA a organizat lecții de informare pentru tinerii din parcul național Nistru de Jos pentru a-i informa despre biodiversitatea regiunii, necesitatea protejării mediului, inclusiv animale și plante locale și alte subiecte importante, la care au participat aproximativ 80 de persoane.

Au fost organizate câteva descinderi comune cu inspectorii ecologici și inspectorii voluntari în regiunea Parcului Național Nistru de Jos pentru identificarea încălcărilor legislației de mediu,

precum și pentru informarea populației locale cu privire la prevederile legislației în acest domeniu, unde au participat 18 persoane.

Au fost organizate excursii în ariile protejate pentru a atrage atenția asupra biodiversității zonelor, precum și pentru a promova regiunile, inclusiv în Parcurile Naționale Nistrul de Jos și Orhei, Rezervația naturală Iagorlic din stânga Nistrului, unde au participat 60 de persoane, dintre care 28 de femei.

Au fost organizate evenimente de salubritate în Parcurile Naționale Nistrul de Jos și Orhei pentru a atrage atenția asupra problemelor deșeurilor către localnici, la care au participat peste 100 de persoane, dintre care 50 de femei.

Echipa BIOTICA a participat la numeroase emisiuni TV și radio (mai mult de 20) în care s-a discutat despre cele mai mari probleme de mediu, inclusiv pentru biodiversitate din țară. Au fost elaborate materiale video, unul despre rezervația Iagorlic și locuitorii acesteia și altele despre regiunea Nistrul de Jos și BIOTICA.

În Nistrul de Jos au fost instalate în toate satele panouri informative cu informații de zonare și turism, precum și au fost editate și distribuite câteva pliante informative despre activitățile desfășurate de AO SEBIOTICA în regiune în ultimii 4 ani.

Au fost organizate 5 întâlniri în satele Răscăieți și Tudora cu reprezentanți ai grupurilor de lucru și alți localnici interesați pentru a identifica problemele locale de mediu și direcțiile de dezvoltare. După mai multe întâlniri, pe baza discuțiilor și a altor informații relevante, membrii echipei au elaborat propuneri de modificări și completări la strategiile de mediu existente pentru satele Răscăieți și Tudora, inclusiv dezvoltarea Parcului Național „Nistrul de Jos”. Documentele au fost transmise autorităților publice locale pentru dezbateri.